

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 790

van **KOEN DANIËLS**

datum: 18 juli 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Kleuters - Aanwezigheid op school

In mijn schriftelijke vraag nr. 216 van 23 december 2021 vroeg ik de minister naar de aanwezigheid van kleuters op school. De aanwezigheid van kleuters op school blijft enorm belangrijk om voorbereid te zijn op het lager onderwijs.

Graag had ik een update van de toen gevraagde cijfers.

1. Hoeveel kleuters uit de derde kleuterklas (5-6-jarigen) waren dit schooljaar aanwezig op school? Ging het over een voltijdse/halftijdse/bepaalde aanwezigheid? Kan de minister een overzicht geven van de aanwezigheid per provincie, schoolnetwerk, gemeente?
2. Kan de minister een overzicht geven van de afwezigheden en de redenen van afwezigheid? Welke doelgroepen zijn het meest afwezig?
3. Welke invloed had de coronapandemie op de aanwezigheid van kleuters op school? Zal dit een invloed hebben op de toelating tot het eerste leerjaar?
4. Hoe evalueert de minister die cijfers?
5. We zijn voorstander van een grote aanwezigheid van kleuters op school. Hoe zal de minister in de toekomst de aanwezigheid van kleuters nog vergroten?

**Vlaams
Parlement**

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 790 van 18 juli 2023

van **KOEN DANIËLS**

1-2. Ik verwijs naar de bijlage waar het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) de gevraagde data overzichtelijk bijeen zette.

Ik geef gegevens m.b.t. het aantal vijfjarigen in het gewoon kleuteronderwijs. Enkel kinderen die ingeschreven waren op 1 februari tellen mee. Ik geef aanwezigheidsgegevens voor de schooljaren 2018-2019, 2021-2022 en 2022-2023 en afwezigheidsgegevens voor schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Voor schooljaar 2018-2019 zijn er geen specifieke afwezigheidsgegevens, aangezien er nog geen leerplicht voor vijfjarigen was.

2018-2019 is een pre-coronajaar, 2021-2022 is een coronajaar en 2022-2023 is een post-coronajaar.

Scholen registreren aan- of afwezigheid per halve dag. De mate van aanwezigheid of afwezigheid van de vijfjarigen heeft AGODI geoperationaliseerd door die gegevens per blokken van 10 halve dagen op te delen.

Merk op dat tijdens schooljaar 2021-2022 de kerstvakantie verlengd werd en kinderen standaard op "aanwezig" gezet werden (zie [website van AGODI](#)). De resultaten van de aanwezigheden zijn dus een overschatting als het gaat om effectieve aanwezigheid.

Qua soorten afwezigheid geef ik gegevens m.b.t. 'voor de directie aanvaardbare afwezigheid' (P-code), 'voor de directie onaanvaardbare afwezigheid' (B-code) en 'afwezigheid o.w.v. overmacht' (leerling niet verwacht: X-code, en noodopvang: N-code). Deze laatste groep afwezigheden komt hier enkel tijdens "coronajaar" 2021-2022 voor.

Omdat nog niet alle leerlingenkenmerken beschikbaar zijn voor schooljaar 2022-2023, kan nog geen verdere opdeling in groepen worden gegeven.

3-4. Tijdens schooljaar 2021-2022 zijn er minder kleuters min of meer voltijds aanwezig. We operationaliseren min of meer voltijds als "meer dan 300 halve dagen", waarbij de grens van 300 al meer dan 90% is van de maximale 330 halve dagen.

Wanneer we vergelijken met schooljaar 2018-2019 had corona in schooljaar 2021-2022 een duidelijk negatief effect op de aanwezigheid van kinderen in die groep. In schooljaar 2022-2023 steeg de aanwezigheid terug merkbaar.

Dit wordt duidelijk wanneer we naar de twee hoogste groepen van aanwezigheid te kijken: de groep genaamd 300 en de groep genaamd 350. In de eerste groep staan de aantallen kleuters van 251 t.e.m. 300 halve dagen aanwezig. In de tweede groep staan de aantallen kleuters van 301 t.e.m. 350 (maar in praktijk gewoon het maximum van ongeveer 330) halve dagen aanwezig.

Over beide groepen heen bekeken, zitten er in de hier beschouwde schooljaren ongeveer evenveel kinderen.

Wat betreft de grote bulk van de kinderen – d.w.z. kinderen die meer dan 250 halve dagen aanwezig waren: 95% voor schooljaar 2018-2019 [zie bijlage aanwezigheden: $(30.136 + 39.594) / 73.187$], 95% voor schooljaar 2021-2022, en 96% voor schooljaar 2022-2023.

Als we nu bij de aantallen aanwezige vijfjarigen (zie bijlage) de bovenste groep van 350 beschouwen - dus meer dan 300 halve dagen - krijgen we echter deze percentages: 54% voor schooljaar 2018-2019 [zie bijlage aanwezigheden : 39.594/73.187], 36% voor schooljaar 2021-2022, en 64% voor schooljaar 2022-2023.

Dat wil zeggen dat in coronajaar 2021-2022 een pak minder vijfjarigen meer dan 300 halve dagen aanwezig zijn dan in 2018-2019 - bijna 20 procentpunt. Daartegenover staat dat in schooljaar 2022-2023 dat effect verdwijnt en er zelfs een verbetering van 10 procentpunt t.o.v. schooljaar 2018-2019 zichtbaar is. We stellen dus voor het schooljaar 2022-2023 een positief effect vast van de genomen maatregelen om kleuterparticipatie te bevorderen.

Wat betreft afwezigheden, bestonden '*voor de directie aanvaardbare afwezigheden*' (P-code) niet in 2018-2019. De leerplicht voor vijfjarigen bestond nog niet. Wat betreft 2021-2022 versus 2022-2023 zien we geen héél grote verschillen: 6.5% (4653/72119) versus 7.8% voor 0 afwezigheden (zie bijlage). De '*afwezigheid o.w.v. overmacht*' bestond in deze jaren enkel in schooljaar 2021-2022 (zie bijlage). Meer dan 55% van de vijfjarigen was 1 tot 50 halve dagen afwezig o.w.v. overmacht. '*Voor de directie onaanvaardbare afwezigheid*' bestond ook nog niet in 2018-2019. In schooljaren 2021-2022 (68%) en 2022-2023 (67%) verschilt dit nauwelijks voor de groep 0 afwezigheden.

De '*door de directie aanvaardbare afwezigheden*' (P-code) zijn van belang voor de schooltoeslag en de leerplicht maar tellen niet mee voor de rechtstreekse toelating tot het gewoon lager onderwijs. Wat betreft de impact van aanvaardbare afwezigheden en afwezigheden o.w.v. overmacht op de schooltoeslag en de toelatingsvoorwaarden tijdens de coronajaren, verwijzen we naar de [website van AGODI](#).

5. Voor de initiatieven die genomen worden om kleuterparticipatie te bevorderen kan verwezen worden naar omzendbrief BaO/2007/04 van 22/06/2007 (vlaanderen.be) en naar het verslag van de vergadering van de Commissie voor Onderwijs van 2 februari 2023. Ik zal het effect van de genomen maatregelen blijven opvolgen en waar nodig bijsturen of bijkomende maatregelen treffen. Zo kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het stimuleren van een aanbod Nederlands als tweede taal voor anderstalige ouders in of nabij lagere scholen. Ik ben ook van mening dat we op termijn het debat over een verdere verlaging van de leerplicht moeten aangaan.

BIJLAGEN

[Overzicht](#)